

BULTENO DE LA ALBANA ESPERANTO- INSTITUTO

Nr 50 decembro 2003

Adreso: p/o Bardhyl Selimi Rr. Maliq Muço P.50 A.3 Tiranë Albanio

Telefonoj: +355 4 241272 (Vasil, prezidanto); +355 4 238 558; ++355 68 25 80 758 (Bardhyl, sekretario); +355 4 363360 (Rita, kasistino)

Rete: pistolii@email.com (Vasil Pistoli); selimib@albmail.com (Bardhyl Selimi); adoci@gmx.de (Artur Doçi); shhasani@albmail.com (Shaban Hasani); hamotto@aul.com.al (Martha Otto); beqirajs@hotmail.com (Saimir Beqiraj); matildasokoli@yahoo.com (Matilda Sokoli); a_myrazi@yahoo.com (Ariel Myrazi); sambeg2000@yahoo.com (Saimir Begollari); dpermeti@amc.al (Rita Përmeti); dorian77@hotmail.com (Dorian Kodra); mgumeni@lincoln.org.al (Jon Gumeni); hysaerald@yahoo.it (Erald Hysa); ereid@wp.pl (Ereid Dhimitri); dritanxhindole@hotmail.com (Dritan Xhindole); ervincanga@yahoo.com

Retpag'o : <http://www.esperantio.tk>

La enhavo de tiu c'i numero

ILEI kaj NI- Forpasis Boo Mee- skribas Mauro la Torre

Alvoko de Stefan MacGill

AIS kaj NI -Prof. Quednau dankas

UEA kaj ni- Alvoko de prezidanto Renato Corsetti

Eventoj ene de Albana Esperanto- Instituto- Vasil Pistoli farig'is 80-jara-salutparolo

Gratuloj de samideanoj

Lernokursoj- Novaj lernokursoj

Ni dankas..-

Propagando pri kaj por Esperanto- C'u Albert Ajns'aj favoris Esperanton/

Opinio de diplomato pri Esperanto

Kiel Esperanto bezonatas al verduloj

Martha –virino de Esperanto

Novaj'oj el Albanio- La Balkana "Nobel-premio"

La solvita enigmo

El agado de Transnacia Radikala Partio- Raportoj kaj anoncoj de Ranieri Clerici

Politiko- Nelogikaj protestoj

El la leteroj- Hartmut Fillmann

Projekto de Mariana

Distra Angulo- Iluziaj'oj

ILEI kaj Ni

• Forpasis Boo Mee, la kasistino de ILEI

Karaj gekolegoj, eksciinte antaŭ kelkaj tagoj pri la morto de _BooMee_ Kim-LindBlom, ankoraŭ mi ne sukcesas alkitimigi je la ideo de ŝia malapero: do mi skribas kvazaŭ ŝi troviĝus inter ni. Ŝi eniris la estraron de ILEI, kia respondeculo pri la financoj de la

asocio, en 1999 okaze de nia Internacia konferenco en Karlovivaro. Ekde tiam s[^]i ludis gravan rolon en la konduko de nia organizo, malric[^]a kaj malfortika organizo. Aparte dum la longa periodo, kiam ni ne havis funkciantan sekretarion, ofte s[^]i vole/nevole samtempe plenumis ambau[^] tiujn rolojn (kasistan kaj sekretariuman). Dum la lasta somero en Svedujo s[^]in strec[^]is pluraj samtempaj taskoj, kiel la arang[^]o de la Antau[^]kongreso de UK en Stokholmo, la pretigoj por la ILEI-konferenco en Orestrando (kun multaj g[^]iaj implicoj), kaj aliaj faroj, kiujn mi ne sufic[^]e konas au[^] memoras por mencii c[^]i tie, sed ja de s[^]i plenumitaj. Dum la veturado de Stokholmo al Gotenburgo mi havis la okazon iom sidi apud s[^]i en la buso, kiam evidente s[^]i estis tre laca kaj strec[^]ita pro la subtenataj responsoj. En tiu mallonga babilado mi ekkonis diversajn s[^]iajn vivofazojn, kiujn mi ec[^] ne supozis: pri s[^]ia junula esperantista agado kaj unua familio en Seulo, pri la intelekta influo de s[^]ia patro, pri s[^]ia forlaso de sia lando por eklabori en Kanado, konservante nur kelkajn ligfadenojn je la E-movado, pri la revekig[^]o de s[^]ia E-agado kaj translokig[^]o al Svedujo kun nova familio kaj profesio, ... g[^]is la hodiau[^]a avineco. Dum kelkaj jaroj ni estis precipe aferece korespondintaj pri la administraj problemoj de ILEI, mankante tempo por personaj kaj profesiaj inters[^]ang[^]oj. Male, okaze de tiu busa babilado, ni povis kompari niajn spertojn pri la lingva kaj kultura edukig[^]o de s[^]ia nepo (korea patrino kaj sveda patro)

kun tiu de mia filineto (denaske itale kaj Esperante parolanta), kiu ankau[^] sidis en la buso. Au[^]dante pri s[^]ia nuna profesia laboro, mi malkovris pri s[^]ia c[^]iutaga kurado de unu lernejo al alia en la Stokholma provinco, kie s[^]i intruadis paperfaldadon kaj librotenadon. Tiam mia edzino, apude sidanta, demandis al s[^]i pri la edukaj _celoj_ de la Paperfalda instruado en tiuj bazaj lernejoj: Bumi senhezite respondis: KONCENTRIG[^]O, AKURATECO, PACIENCO. Tiam ni triope samopiniis ke temas pri plej gravaj mankoj en nia nuntempa infanaro, preter la landlimoj ...Mi ankau[^] konfesu ke dum c[^]i tiuj kunlaboraj jaroj en la sama estrara teamo, ne c[^]iam ni sukcesis interkomprenig[^]i pro malsamaj kulturaj radikoj. Kelkfoje mi ekpensis c[^]u sufic[^]as lingvo internacia, kiam la kulturaj modeloj, pensaj kaj esprimaj manieroj tre malproksimas, kiel inter azia fora oriento kaj eu[^]ropa sudo . Sed la sperto estis kreskiga, kaj ni povis ec[^] komunciele kontribui al la konstruado de la Proverbejo en la Interkultura Kvazau[^]Lernejo "Tibor Sekelj". . . .Jen per c[^]i tiuj kelkaj pensoj mi volas modeste kontribui al memorigo pri Bumi, kies serioza kaj malavara laborado meritas diskonigon. Se aliaj listanoj havas aliajn similajn personajn kaj profesiajn memoraj[^]ojn, bonvolu disponigi al c[^]i tiu diskutejo, lau[^] la devizo: ne nur floroj sed bonfaraj ekzemploj ...
malg[^]oje, **Mau[^]ro La Torre ILEI-prezidinto**

Alvoko de Stefan MacGill

- Al:

Sekciestroj, Reprezentantoj, Estraro, Redaktoroj

Karaj, Kiel promesite, jen la teksto de la pli ampleksa varbilo kiun vi ricevos kun IPR4. Poste ni indikos al vi kiel vidi ilin enpagxigite kaj mendi kvantojn.

Cxi tio ne estas la formala laborplano de la ligo, sed gxi provizas bonan resumon de la farota/farata laboro. Do, jen la varbilo simplekste, kun supersignoj perditaj.

==== VARBILO, p 1 =====

ilei [simbolo]

Ni bezonas unu la alian

Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj (ILEI) estas la cefa renkonto-punkto por instruistoj kaj edukistoj. Gi havas operaciajn rilatojn kun Unesko kaj estas unu el nur ses aligintaj fakaj asocioj de Universala Esperanto-Asocio. ILEI havas sekciojn en pli ol 30 landoj kaj membrojn en pli ol 45.

Kiuj bonvenas kaj bezonatas en ILEI?

=====

- o Praktikantaj instruistoj nuntempe instruantaj Esperanton.
- o Instruistoj de lingvoj au aliaj fakoj kiuj volas intersangi spertojn kun alilingvaj kolegoj en Esperanto.
- o Junuloj au aliaj volantaj (au devigataj) gvidi kursojn en arangoj, kluboj au per la reto.
- o Personoj kun sperto en trejnado de instruistoj, flego de ekzamen-sistemoj, reta kaj distanca lernado kaj similaj kampoj.
- o Instruistoj kaj -antoj ec se nuntempe ne aktive instruantaj la lingvon.
- o Subtenantoj de la instruado de Esperanto kaj interkultura edukado.

Kio ce ILEI povas bonveni/konveni al vi?

=====

- o Ilustrita revuo Internacia Pedagogia Revuo (IPR) aperanta kun 40-pagoj kvarfoje jare, prezentante nivelajn fakajn artikolojn kaj ligajn novaĵojn. Gia livero estas inkluzivita en la membreco.
- o Ciujara internacia konferenco kun fakaj prelegoj en kolegeca etoso.
- o Abonebla revuo Juna amiko (4-foje jare, 28-paga) kun allogaj legajoj en simpla lingvajo por lernejoj kaj komencantoj.
- o Aliro al hejmpagoj de ILEI, IPR, Interkulturo kaj multaj aliaj.
- o Partopreno en la arangoj kaj servoj de niaj landaj sekcioj.

===== Varbilo, paghoj 2-3-4 =====

La ligo havas estraron, komitaton kaj laborplanon. Sur la sekvaj pagoj ni skizas niajn prioritatojn sur cefaj laborkampoj. Via membreco helpas al ni realigi ci tiujn planojn. Via aktiva kunlaboro en sekcio au por la internacia ILEI estas bona kaj bezona.

Interna fortigo

=====

- o Firmigi kontaktojn kun sekcioj, fondante novajn kie eble.
- o Kontakti pli regule komitatanojn kaj plekti ilin en projektojn.
- o Sekurigi la financon bazon de la Ligo, i.a. per ne-kotizaj enspezoj kaj pli proksima kost-kontrolo de niaj kontinuaj agadoj.

Konferencoj

=====

- o Pliricigi la ILEI-konferencojn per pli granda program-vario.
- o Fortigi la fakan programon kun aktiva partopreno de konferencanoj.
- o Malfermi la konferencojn al neesperantistaj eduk-fakuloj.
- o Altiri konferencanojn de diversaj agoj kaj mondpartoj.

Retprojektoj

=====

- o Starigi novan pagaron por ILEI (www.ikso.net/ilei)
- o Krei retbultenon por komencantoj (www.lernu.net/ja)

- o Daurigi laboron pri la mult-lingva kursejo "lernu!" (www.lernu.net)
 - o Aldoni la Ligon al la evoluigata "Reta Oficejo" (www.ikso.net/ro)
 - o Kunlabori kun la projekto Edukado.net (www.edukado.net)
 - o Plibonigi la pagaron de Interkulturo (www.interkulturo.net)
 - o Starigi interaktivan ejon (vikion) por ILEI (www.ikso.net/ilei/vikio)
- Interkulturo kaj aliaj projektoj

- =====
- o Disvastigi uzadon de la reta projekto Interkulturo
 - o Evoluigi manierojn taksu la efikojn de la projekto.
 - o Subteni kaj utiligi aliajn edukajn E-projektojn
 - o Evoluigi novajn edukajn kaj eduksciencajn E-projektojn

Junulara agado

- =====
- o Verki manlibron por junaj instruemuloj.
 - o Organizi instrutrejnadon dum TEJO-arangoj.
 - o Evoluigi ekzamsistemon pli konvena por uzo en junularaj rondoj.
 - o Teni proksiman kontakton kun TEJO.

Eldonado

- =====
- o Daurigi la kreskantan kvaliton - enhavan, aspekton - de IPR.
 - o Sekurigi la financon bazon por nia lerneja revuo Juna amiko.
 - o Diskutigi strategion por ĝia hibrida eldonado - papera kaj reta.
 - o Reverki kaj reeldoni kajeron 1 de la lernila serio Tendaraj tagoj.
 - o Sekvi aliajn eldonajn eblojn kaj bezonojn, inkluzive de reta eldonado.

Informado

- =====
- o Malfermi vojojn pli automate ret-sendi ILEI informojn al gazetoj, E-centroj, Landaj kaj Fakaj Asocioj, retaj diskut-rondoj ktp.

Lerneja agado

- =====
- o Subteni interesajn iniciatojn en la instrua kampo - speciale pri lerneja agado, instrukapablo kaj ekzamenoj.
 - o Observi kaj kompili informojn pri la stato kaj kondiĉoj de E-instruado.
 - o Kunorganizi kun TEJO E-kurson en 2004 dum OkSEJT (arango antaŭ la IJK) laueble kun seminario pri instrukapablo.
 - o Kunlabori en la projekto "flugiloj" por krei pli facilan sistemon de instrukapablo, kaj por kunverko de metodikaj libroj.

Scienca kaj Universitata Agado

- =====
- o Aktualigi kaj disponigi informojn pri scienca esplorado pri Esperanto-lern-rilataj temoj (lingva lernfaciligo, interkultura edukado, ..) kaj aparte pri uzo de Esperanto en la instrusciencia esplorado.
 - o Diskonigi informojn pri universitata instruado de Esperantologio kaj Interlingviko, kaj krome pri peresperanta lekciado.
 - o Kunlabori kun aliaj organizoj (AIS, Fakaj Asocioj, CED, ESF, IEM, CDELI, ...) en didaktikaj kaj esploraj projektoj

- o Evoluigi datumbazon pri la roloj de la Internacia Lingvo en la instru-superaĵoj medioj (konferencoj, seminarioj, kursoj, periodaĵoj, ktp.).
- o Konstrui telebilibroterojn pri pedagogia eksperimentado rilate Esperanton kaj pri e-lingvaj eseoj en la instrusciencaĵoj terenoj.
- o Funkciigi laborgrupon pri terminologio en la instruaj kampoj.

Eksteraj rilatoj

=====

- o Plifortigi kunlaboron kun aliaj institucioj de la E-komunumo
- o Enkonduki novajn elementojn en la ILEI-programojn en UK
- o Proponi ILEI-programojn al IJK kaj regionaj E-kongresoj
- o Daurigi kaj utiligi la rilatojn kun Unesko, FIPLV kaj similaj organizoj.
- o Evoluigi kunlaboron kun neesperantistaj institucioj kaj fondaĵoj en la kultura kaj eduka kampoj

Vizitu niajn hejmpaĝojn kaj kontakti niajn sekciojn por pli da informoj.

ILEI: ? IPR: ? Juna amiko: ?

[Blanka spaco por sekciaj kontakt-adresoj, informoj.]

Anoncu vin per la respondilo sur aparta varbilo.

Vi bezonas niajn internaciecon kaj servojn. Ni bezonas viajn ideojn, sperton, energion kaj kunlaboron. Kune ni bonigu la nivelon de Esperanto-instruado kaj la praktikan utilecon de la lingvo por edukistoj.

=====FINO=====

Kore salutas, **Stefan ILEI**, Eldonado

AIS kaj NI

Prof. Quednau dankas albanajn studentojn

Karaj amikoj el Albanio,

Post kiam ni revenis de tuta sinsekvo de diversaj konferencoj, ni havas finfine la okazon elkore danki al vi pro la floroj kaj la belaj donacoj, kiujn vi lasis por ni en nia hotelo antaŭ via forveturo el Bulgario - kaj denove gratulas pro via sukceso dum la bulgara Prov-SUS. Viaj nomoj estos inter la unuaj en la registro de sukcesaj AIS-kandidatoj, kiu estos gardata en la universitato de Burgas.

La fiera simbolo de Albanio ankoraŭ troviĝas en nia logejo - eble ĝi baldau translokiĝas al la universitato al pli digna loko. Ni tre esperas, ke vi baldau sukcesos fondi la asocion AIS-Albanio. Por faciligi al vi la taskon, mi aldonas kile modelon la statuton de AIS-Bulgario. Kompreneble vi povas s'ang'i ĝin laŭ la kutimoj kaj leg'oj de Albanio. Elkore salutas, **Dieter Quednau kaj Alicja Lewanderska-Quednau**

- Karaj Albanaj kolegoj- eksstudentoj kaj anoj de AIS.

Ni dankas al vi pro leteroj kaj salutas vin cxiujn. Ni longe jam atendas ke vi organizu AIS Albana- Filion kaj Asocion -tio estas tre grava kaj bezonata.

La afero nun jxus ekhavas la novan valoron cxar oni provas denove reveni al planoj de Ligo de Nacioj el la jaro 1922. Poste nur en ne multaj landoj oni enkondukis Esperanton en lernejoj. Nun oni bezonas ne nur E-turisman agadon sed strikte la instru-specialistojn, cxar estas necesa pli granda kaj cxiam pli junaj fortaj grupoj. 2/ Skribu pli pri viaj estontaj planoj- enmetu AIS-arangxo en programo kaj pensu pri eniro en internaciaj kontaktoj. 3/ Ni ankorauxfoje dankas al vi cxuij pro via pena kaj efika laboro kaj pro la sukceso en studado.

Bv devigu du kolegojn kiuj devas iom ankoraux fari, ke ili kontaktigxu kun mi kaj raportu pli progreso, helpu al ili- se ili estas bonaj en pola lingvo (kaj gxi ne estas facila) ili povas ankaux atingi perfektecon en Esperanto. Ankaux pluraj de vi devas eklerni publike pli kuragxe paroli. Tio ankaux estas necesa por estonta sukceso. 4/ Mi tre petas kolektu de cxuij 8 personoj, kiuj estis en Karlovo sur diskedoj ilian laboron, kaj aux sendu gxin al mia adreso aux al mia edzo kun samtempa sendado rete , pli certe al adreso de HD Quednau 5/Kio estas kun faritaj fotoj?

elkoraj salutoj **Alicja Lewanderska-Quednau**

UEA kaj Ni

Alvoko de prezidanto Renato Corsetti

temo: Re: Fw: Avo Frosto reago

dato: Fri, 21 Nov 2003 22:16:58 -0500

de: Normand Fleury <esperanto@sympatico.ca>

Pasintjare ni sukcesis ke la Kanada Pos^{ta} Servo oficiale aldonu esperanton inter la lingvoj uzataj de Avo Frosto (JulAvo). Bedau^rinde, nur kelkaj infanoj skribis al li en E. Malgrau^t tio, ili konsentis denove uzi E. kaj 3 leteroj estis tradukitaj al E. tiel ke Avo Frosto pretas respondi al la infanoj de la mondo. Temas pri vere bele presitaj leteroj, koloraj eldonitaj de la Kanada Pos^{ta} Servo. Ili do tre plac^{as} al infanoj (kaj al gepatroj). Nia peto estas ke vi diskonigu la aferon. Ni antau^e multe dankas vin.

Normand Fleury, prezidanto de ESK

KOMUNIKAJHO DE LA ESPERANTO-SOCIETO KEBEKIA POR TUJA DISVASTIGO

SKRIBU AL AVO FROSTO, LI RESPONDOS... ANKAU EN ESPERANTO!
MONTREALO, KEBEKIO, KANADO, la 18an de novembro 2003. - Kristnasko 2003 alvenas kaj kiel chiu jare, miloj da infanoj el Kanado kaj la tuta mondo skribos al Avo Frosto. Tradicie en Kanado infanoj kiuj skribas al li en la franca, angla au en dudeko da aliaj lingvoj ricevas respondon el la norda poluso. Denove chiu jare la geinfanoj kiuj skribos al Avo Frosto ricevos respondon en Esperanto.

En 2001, la Esperanto-Societo Kebekia (ESK) traktis kun la Kanada Poshta Servo sugestante la uzon de Esperanto por komuniki kun la esperanlingvaj infanoj de la mondo. La Kanada Poshta Servo jesis al la propono de ESK kaj

ekde Kristnasko 2002, Esperanto estos inter la korespondaj lingvoj uzataj de Avo Frosto kaj siaj helpantoj, la volontuloj de la Kanada Poshta Servo por subteni alfabetigon.

La Esperanto-Societo Kebekia invitas chiujn esperantistojn, junaj kaj junkoraj, malkovri tiun kristnaskan tradicion skribi al Avo Frosto. Simple sendu manskribitan leteron al la sekva adreso:

AVO FROSTO

NORDA POLUSO

HOH OHO KANADO - CANADA

Avo Frosto preferas manskribitajn leterojn, ech se skribitaj de etaj manoj kiuj lernas skribi. Ne forgesu klare skribi vian nomon kaj adreson por certigi ricevon de respondo.

Ni ankau invitas la esperantistojn kaj la esperantistajn organizojn tra la mondo varbi pri tio tiel ke la esperantlingvaj infanoj povos skribi al Avo Frosto chi jare.

Ni dankas antaue se vi povus sendi al ni ekzempleron de revuo, kie la informo aperis.

Normand Fleury Prezidanto Esperanto-Societo Kebekia

6358, rue de Bordeaux, Montrealo, Kebekio, Kanado, H2G 2R8

P.S. Jes ja la adreso validas. La speciala pos^kodo HOH OHO estas rezervita al Avo Frosto c^ar estas ja konata afero ke li ofte forte gorg^e ridas al la infanoj

Renato Corsetti, via del Castello, 1, IT-00036 Palestrina,
Italujo, <renato@kiesperanto.org>

Eventoj ene de Albana Esperanto-Instituto

Vasil Pistoli farig'is 80 jara !

Salutparlo okaze de 80 jarig'o de Vasil Pistoli

Celebrante la 80an jubileon de profesoro Vasil Pistoli, mi deziras kompletigi iom ties vivopriskribon. Temas pri ties agado por la disvastig'o de la helplingvo internacia Esperanto ankau' Albanion. Mi estas lia intima kunlaboranto en tiu agado ekde pli ol 40 jaroj. Komence mi estis ano de lia lernokurso malfermita de li au'tune 1961 kune kun ing. C'efo Fico c'e la eksa kulturdomo "Ali Kelmendi" en Tirana. Mi dau'risgis la kunlaboron pluen, aparte post la jaro 1990, kiam la neregistaraj organizaj'oj akiris la rajton de civitaneco ankau' en Albanio. Kvankam c'irkau' 20 jaroj pli juna ol li, mi sentis min c'e profesoro kiel kamaradon kaj amikon. Mi estas aprecinta multe c'e li, unuavice la modestecon, due lian ric'an kaj multflankan kulturon, neestingeblian soifon por scioj sur c'iuuj homaj kampoj, ne nur en sia malvasta specialeco, sed ankau' en filozofio, religio, historio, internaciaj rilatoj, kio estas klare esprimita en lia kontribuo kaj laboro por disvastig'o de Esperanto. Tiu lasta kiel sciite, estas tre nobla agado, c'ar g'i strebas la

bonkomprenemon inter la diversaj popoloj sur demokratiaj bazoj, ekster kiu ajn nacia diskriminacio kaj malegaleco, kiu konservas la naciajn lingvojn kaj kulturojn.

C'ekape de la Albana esperantista Ligo dum kelkaj jaroj kaj nun direktoro de la Albana Esperanto-Instituto, profesoro Vasil sin montris tre aktiva en la kursogvdiado, lernolibra kaj metodika kompilado por albanoj, en tardukado de verkoj kaj libroj el esperanto al la Albana kaj el la Albana al Esperanto, en propagando de la esperantista movado mem per la gazetaro kaj elektronika medio, en renkontig'oj kun fremdaj esperantistoj. Li estas esplorinta ankaŭ la spurojn de la esperantista movado en Albanio komencig'inta en Shkoder almenau' ekde la jaro 1907 kun Lazer Shantoja, Cuk Simoni, fratoj Koliqi, Mark Kakariqi ka, sed renkontitaj ankaŭ en la aliaj regionoj, kiel en Gjirokaster kun C'efo Fico, en Marbordo kun Jamko Pali, en Tiranw kun dr. Hamdi Sulçebe kaj alie.

La jaro 1993 notis la starig'on de amasaj lernokursoj de Esperanto, komence en universitato, en fakultato de Historio kaj Filologio, kie je la finig'o de la lernokurso, ekzamenig'is 22 gestudentoj, poste en la mezlernejo de Fremdlingvoj kaj Pedagogia Mezlernejo en Tirana, en aliaj mezlernejoj kaj elementaj okjarlernejoj, en Tirana kaj en la distriktoj. Mi memoras emociplene tiujn tagojn, pluve kaj sune kiam profesoro 70 jara nelacig'ema, alvenis pide kaj g'ustatempe en la halojn de Fakultato en Tirana au' de la mezlernejo por lekci pri Esperanto. En Fremdlingva Fakultato li ec' okazigis disputon pri la antaŭ'ecoj de Esperanto kompare al la aliaj tiel nomataj "grandaj lingvoj", kiuj hodiaŭ prezentig'as kiel "internaciaj", sed envere ili ne ludas tiun rolon, kontraŭ'e ili nur domag'as la naciajn kulturojn aparte de la malgrandaj popoloj, forrabas al centmilionoj da homoj, aparte al gejunuloj, multjaran tempoperiodon tre valoran por ke ili asimilig'u fus'fus'e, anstataŭ ke ili utiligu tiun tempon por ke profundig'u en siaj studataj specialecoj, kreas privilegiaj'ojn por kelkcent procentoj de la monda log'antaro malfavore al la cetera plimulto, kaj kio estas malplejbona, ne solvas la problemon de la libera, facila kaj demokratia internacia komunikig'o

Infan-soldato

Estas jam c'irkau' 500 gestudentoj kiuj ekzamenig'intaj kaj ricevintaj la konfirmon de profesoro Vasil Pistoli per signo sur iliaj certigiloj akiritaj pri la elementa nivelo de Esperanto.

Aktuale, profesoro Vasil estas laborante por finkompili la grandan vortaron albana-esperanta, kiu pliric'igos la fonduson de la vortaroj enmonde kaj helpas notinde la enlanda Esperantista movado.

Profesoro Vasil estas helpinte sufiĉ'e multe ankaŭ por kvalifikig'o kaj trejnig'o de novaj kadroj por instruado de Esperanto. Tiel, post la jaro 1997 Instituto gvidata de sinjoro Vasil entreprenis grandan akcion: venigon de dekoj da albanaj gestudentoj al Pollando por ekstudi pri Turismo kaj Internacia Kulturo, surbaze kiel laborlingvon g'uste Esperanton. Nun pli ol 20 el ili estas jam bakalau'rig'intaj kaj ec' du ankaŭ magistrataj de Internacia Akademio de Sciencoj de San Marino kun kiu nia Instituto kunlaboras. Sendube tiuj c'i bakalau'rig'intaj studentoj estos la venontaj aktivuloj de la esperantista movado en Albanio, certe sur pli alta kultura nivelo, ol tiu de la maljuna generacio kiu tamen au'dacis kaj sakrificis elspezante sian libertempon por tiel nobla idealo kia ja estas esperantista idealo.

Bardhyl Selimi, sekretario de la Albana esperanto Instituto

- **Radojica Petrovic'**, prezidanto de ILEI la unua sendis rekte al Vasil elkoran gratulon
-

Kiel esperantisto kiu vizitis vian belan kaj interesan landon antaŭ kelkaj jaroj (kadre de la internacia grupo gvidata de Bardhyl) mi g^ojis au^odi pri via datreveno de naskig^o- 80 jarojn- kaj mi kun g^ojo gratulas vin.

Mi deziras al vi longan vivo, sanon kaj prosperon.

Amike salutas, **Josef S^oemer**, Israelo

•

bonvolu permesi al mi okaze de via 80-jarigxo sendi al vi la plej varmajn bondezirojn nome de la tutmonda esperantistaro.

Via vivo kaj via agado por Esperanto estas ekzemplodona por la junaj esperantistoj, kaj mi certas ke ankoraux dum jaroj vi donos al la Esperanto-movado en Albanujo vian sagxon kaj vian impulson.

Mi ne skribas pli longe por ne senvalorigi la cxefan ideon de cxi tiu mesagxo: Multajn bondezirojn nome de la tutmondaj esperantistoj!

Tre amike **Renato Corsetti** - prezidanto de Universala Esperanto-Asocio

•

Gratulojn kaj la plej bondezirojn al vi okaze de via okdekjarigxo. Mi renkontis vin en 2001 kiam grupo de Esperantistoj, gviditaj de s-ro Bardhyl Selimi, vizitis Albanion post la UK-o en Kroatio. Mi rememoras, ke vi alvenis saluti nian grupon. Kaj poste, dum la lastaj pli ol du jaroj mi multfoje trovis vian nomon kiel

kontribuanton al la Bulteno de la Albana esperanto-Instituto, kiun bonkore sendis al mi Bardhyl. Hodiaux mi revenis hejmen post kvar-semajna vojaĝo al Kanado kaj la okcidentaj usonaj sxtatoj. Mi jxus rimarkis anoncon pri via naskigxtago. Cxi tie estas la 24-a de oktobro. Do jam estas la 25a de oktobro en via lando, Bulgario. Multe placxas al mi saluti vin je via naskigxtago. Estu por vi multaj aliaj jaroj de placxa laboro por kaj pri Esperanto en via lando.

Sincere, **Henry Studer Davis**, California Usono

•

okaze de via 80 jara datreveno, mi gxojas povi saluti kaj gratuli. Multajn jarojn en sano kaj felicxo sincere deziras, **Agnes Geelen**, Belgio

• **Martha Otto** sendis varman gratulleteron.

• **Gjergji Gusho** telefonis tagon de 80-jarig^o, bonau^o gurante Vasil.

Lernokursoj –

• **Nova lernokurso**

Frunovembre 2003 komencig^ois nova lernokurso c^oe la privata turisma mezlernejo “HOTURS”, Tirana. La kurson partoprenos 9 gelernantoj 15 jaraj. 20 lecionoj kaj la plena vortaro albana-esperanta kaj esperanta-albana estas enigita en komputiloj de c^oiu lernanto kaj ili povas ankau^o studi memstare. Oni planas uzi ankau^o au^odo diskedojn kaj du filmojn produktitaj por la lernokurso, nome “Pasporto al la tuta mondo” kaj “Mazi emn Gondolando”.

• Same en la tutncia hotelumada kaj turisma mezlernejo en c^oefurbo kun 950 gelernantoj oni anoncis la malfermon de nova lernokurso de Es[peranto. Parto de gelernanto petis registri sur iliaj diskedoj la lecionaron kaj vortaron kaj poste ili mem

studi. Printempe oni planas starigi ekzamenkomisionon por estimi la sciojn akiritajn de gelernantoj.

Ni dankas...

- S-ron Jacques Tuinder pro sinsekvaj pakaj'oj da paperaj'oj, libroj kaj aliaj uti;laj'oj por nia Instituto, inkluzive komputilajn diskedojn.

- S-ron Tpon Verwoerd pro bonega eldonaj'o de la libro "Infan-soldato" kie aperas versaj'o de nederlanda knabino Dominique Binkman, 12 jara en nederlanda kaj plutaj mondaj lingvoj, inkluzive la albanan. Jen la teksto en esperanto:

Batali li devas	Rajtojn preferas	For la pafilo!
Rajtojn ne ricevas	Pafilon rifuzas	Ek al la vivo
Pafilon li uzas	Refoje plurfoje	Refoje nau'foje!
Refoje, refoje	C'u rajtojn akiri?	
Li batali ne volas	El la kampo foriri?	

Propagando pri kaj por Esperanto

• C'u Albert Ajns'tajn favoris al Esperanto?

Eble ni chiuj havis la okazon iam legi, ke Albert Einstein diris au skribis : "Esperanto estas la plej bona solvo de la ideo de internacia lingvo" . Bedaurinde, mi mem kontribuis al disvastigo de tiu falsajho, i.a. en la unua eldono de la biografio de Zamenhof "L'homme qui a défié Babel" eldonita che Ramsay en 1995. Tio estas forigita en la dua eldono aperinta che L'Harmattan en 2001. Fakte, poste aperis ech ke ne estas certe ke li estis favora al Esperanto. En la pagho 29 de la "Historio de Esperanto -- 1887-1912", de Z. Adam (Adam Zakrzewski, eld. Pola Esperanto-Asocio, 1979, t.e. represo de eldono de 1913 fare de Gebetner & Wolf, Varsovio), mi trovis paragrafon kiu reghustigas la faktojn. Same en la pagho 43 de la unua volumo de la "Historio de Esperanto -- 1887-1900" de Edmond Privat (eld. Ferdinand Hirth & Sohn, Esperanto-fako, Leipzig, 1923). Jhurnalisto en Nurnberg, pioniro de Esperanto en Germanio, Leopold Einstein (1834-1890) okupighis i.a. pri la demando de internacia lingvo. Li forlasis volapukon kaj tuj strebis por ellerni Esperanton. Jam 8 semajnojn poste, li publikigis broshuron sub la titolo "Lingvo Internacia als beste Lösung des internationalen Weltspracheproblems" (La L.I. kiel plej bona solvo de la problemo de internacia mondlingvo). Tio ja tre similas al tio, kion oni erare atribuas al Albert Einstein !

Tamen estas io tute certa : du jarojn post ricevo de la Nobelpremio pri Fiziko (1921), Albert Einstein (1879-1955) akceptis la honorprezidantecon de la 3-a SAT-Kongreso, kiu havis lokon en Kaselo (Germanio) en 1923. Tio ne estas miriga se oni konas la malestimon kiun Albert Einstein havis por la naciismo : "La naciismo estas infanmalsano. Ghi estas la morbilo de la homaro", kaj se oni scias ke, jam en januaro 1921, la fondintoj de SAT skribis en "Laborista esperantisto" (SAT fondighis en Prago kadre de la UK en aŭgusto 1921) : "Ni deziras krei sennaciecan popolon. Ni volas senprokraste kutimighi al eksternacia pens-, sent- kaj agadkapablo." Saman malestimon li cetere havis por la stato de soldato : "Se homo povas senti ian plezuron paradmashi en vico kaj je la sono de muziko, mi malestimas tiun homon... Li ne meritas homan cerbon char li kontentighas per mjelo." *

- **Opinio de pola diplomato pri Esperanto**

KALINIGRADO. *'La forto de Esperanto estas la forto de la homoj, kiuj kurag'e decidis lerni c'i tiun lingvon kaj sentime komunikig'i per c'i tiu lingvo'*, -- diris Jaroslaw Czubinski, g'enerala konsulo de Pollando en Kaliningrado en intervjuo al c'iumonata revuo 'La Ondo de Esperanto'. Jaroslaw Czubinski, post la pasint-jara sukceso, denove invitas esperantistojn al festa akcepto en la Konsulejo de Pollando kadre de la Zamenhofa Semajnfino, kiu okazos en Kaliningrado 5-7 dec 2003.

RIMARKO : Tiu informo prezentas certan intereson kiam oni komparas la sintenon de tiu pola diplomato kun tiu de la franca ministro de eksterlandaj aferoj, Dominique de Villepin, kiu, dum retado en Irako, parolis en la lingvo de la okupacianto ! Ni imagu kiom "dankemaj" estintus la Francoj se, dum la nazia okupacio, eksterlanda ministro de eksterlandaj aferoj de alia lando estus sin espriminta antaŭ Francoj en la germana, au se dum la rusa superrego super Pollando au aliaj satelitaj landoj, iu diplomato estus parolinta en la rusa...

C'erpitaj de Henri Masson

- **Kial Esperanto estas bezonata por la verduloj?**

Why is Esperanto the Language for the Greens (1984):

- * Because Esperanto is a language designed to spread peace through international understanding.

- * Because Esperanto protects the diversity of regional languages against the excessive use of imperialistic languages.

- * Because (only) by using the neutral language Esperanto we Greens can eliminate discrimination during our own international meetings.

This statement which marks the only difference between AVE and most of the Green Parties is available in several languages.

Many thanks for your attention.

I will send you my application as guest by FAX tomorrow.

Kind Regards , **Manfred Westermayer** (Member of German Greens since the beginning)

- **Martha- virino de Esperanto**

Artikolo publikigita en la j'urnalo DITA (Tago)

La j'urnalo DITA (Tago) en sia numero de unua de septembro 2003 publikigis artikolon-intervjuon de Odise Plaku kun s-ino Martha Otto, membro de la Albana Esperanto-Instituto. Jen la teksto:

Malaltstatura, blondhara kaj omndhara, tre vigla kaj rapida en komunikado, oni renkontas Martha otto-n ofte en la urbo de Fier (suda Albanio) babilante kun homoj je diversa ag'grupoj pri aferoj de la albana vivo. S'i akceptas paroli plezure por la tag'j'urnalo DITA kiun s'I havas jam sian amikinin, aparte por la socia rubriko. Martha estas patrino de kvar plenkresklaj gefiloj, estas naskig'nta en Francio el germanaj gepatroj kaj elmigrinta al USONO ankoraŭ junag'e. S'I estas studinta la anglan, la francan , la germanan, ka hispanan kaj estas dej'orinta kiel intrepertiston kaj instruiston de fremdlingvoj en Eu'ropo, Usono kaj Sudorienta Azio.

Kiel s'i sin trovis en Albanio? La unua vizito s'ia e Albanio okazis e la jaro 1995, kiam s'I partoprenis la balkanan konferencon arang'ita de la Baha'I Komunum de Albanio.

S'in akompanis kamarado kaj s'I renkonis multajn mirindajn homojn c'I tie. S'I revenis al Albanio denove per plej bonaj impresoj decembre 1995 kaj instalig'is au'guste 1996 en la urbo de Vlora, translog'ig'inte el Germanio kie s'I vivis lastan tempon. En Vlora s'I log'as ekde tiam. Kompreneble s'I tavivis la maloportunan jaron por albanoj, la jaron 1997 kiam aparte en Vlora la situacio estis tre alarmiga, per pafpoj kaj teroraj'oj. Nun s'I asertas tre konvinke ke multo s'ang'ig'is je pozitiva direkto, c'u en infrastrukturo, edukado kaj sanprotektado/. Sed ankoraŭ restas ,multo por farig'I, kondic'e ke Albanio transformig'u al vera eu'ropa lando.S';I venis c'I tien kiel volontulo de Baha'I por ke helpu almenaŭ iom por la spirita evoluo de Albanio. Kian konkretan laboron Martha faras c'i tie? S'i diras ke unue s'i amas albanoj kaj volas transdoni al ili la mesag'on de baha'i, dividi ku ili s'iajn sciojn, instrui al ili a fremdlingvojn. Krom la fremdlingvojn, s'I estas studinta akau' la Adlerian psikologion kaj estas akirinta diplomon kiel "Kurag'iga trejnistino". (Encouragement Trainer). La kurag'igo estas modelo por evoluigi la potencialon de personeco kaj solvi la sociajn problemojn. La albanoj suferas multe, pro mankoj en tri kampoj: demokratia edukiteco, socia edukiteco kaj spirita edukiteco. Tial s'I laboras multkte kun virinoj kaj infanoj, instruas al ili la anglan en privata lernejo en Vlora, sed pli multe instruas al ili la kondutmanieron ol la fremdlingvon. Koncerne al Esperanto, s'I diras ke g'in ellernois antaŭ 14 jaroj, c'ar kiel tradukistino kaj interpretistino de fremdlingvoj s'I estas jam koninkita ke la homa bezonas intenacian lingvon, linvon servanta kiel ponton inter la popoloj por plifaciligi la komunikadon studoj, merkaton, vojaĝ'ojn kaj amikecon kun c'iu. Multaj homoj opinias ke la angla farig'is ja mnda lngvo. Fakte la ag;a estas lngvo de aferismo, tamen neniam g'I poas esi lingvo de amikeco.

Kian lokon okupas via agado kiel kredantino de baha'I? Kiel emmbron de Albana Baha'I Komunmo mi havas multajn kontaktojn kun albanoj baha'I kaj ne Baha'i. Ni ofte kunvenas en Peza (vilag'o 20 km apud Tirana) okaze de ia ajn konferenco, ekzemple pri la voirinaj aferoj, pri infanoj au' mi organizas seminariojn pri edukado, sanprotektado, sociaj problemoj en diversaj urboj. Mia plej bona amikino albana log'as en Fier, kie la homoj s'ajnas al mi klerecamaj.

Novaj'oj de Albanio **La Balkana "Nobel-premio"**

La interbalkana beletro komisiono centre en Sofio (Bulgario), estas liverinte lastatempe la Grandan Premion por la beletro de la balkanaj popoloj, "Balkanika 2002". Tiun Balkanan "Nobel-premion" por la jaro 2002 estas gajninta albana verkistino Fatos Kongoli. Li diplomig'is pri matematiko en la jaro 1967, poste instruis dum kelkaj jaroj en la kamparo. Samtempe Fatos verkis novelojn, rakontojn kaj romanojn. La beletro devigis lin rezigni de instruado kaj sin okupi nur per g'i. Rezulte li farig'is tre populara enlande kaj eksterlande. Inter plej konataj verkoj estas: La Drako de Eburo, La felo de la kano, La karuselo, Atendante Nostrodamnuso-n, Similaj maltrankvilaj'oj, Ni triope, La gefianc'uloj, Eu'ropa song'o kun Al Pacino kaj Kavabato, La perdinto, La kadavro, La song'o de Damokleo, Rakontoj. Kelkaj el tiuj c'i verkoj estas jam tradukitaj ankaŭ alilingve. Tiel franclingve haveblas la libroj: La rêve de Damocles; L'ombre de l'butre; Le Dragon d'ivoire; Le paume. Itale haveblas "L'ombra dell'altre", germane "Di albanische Brant" kaj greklingve "Ο χαίρεντος".

B.S.

• La solvita enigmo

La eminenta albana nuntempa verkisto Ismail Kadare estas deklarinta ke la Albana estas unu el 5-6 c'efaj lingvoj de Eu'ropo kaj 12-13 lingvoj de la mondo. Tio veras sed la Albana estas, lau' kelkaj au'toroj, ankoraŭ pli ol aparta lingvofamilia branc'o.

G'i estas rekte deveninta de la Pelazga, ununura biblia lingvo parolita en tuta Romia Imperio. Ekde la tempo de Jezu Kristo, la sola dominantanta lingvo parolata en la tuta Romia Imperio estis la albana. La Latina kaj la Greka, same kiel la Sanskrita estis nur beletraj kaj klerecaj lingvoj. Tion diras la franco Robert d'Angely en siaj kvin verkoj kun komuna titolo "L'Enigme" (La enigmo) kaj volumoj: 1. Les pelasges (La pelazgoj) eldonita en la jaro 1990; 2. Des Thraces et des Illyriens a Homere (De trakoj kaj iliroj al Homero) eldonita en la jaro 1990; 3. Des Etrusques a 'Empire Byzantin (De Etruskoj al la Bizanca Imperio) el la jaro 1991; 4. Les Albanais (La Albanoj) 1991 jaro; 5. Le Secret des Epitaphes (la sekreto de Epitafoj) 1991 jaro.

Pelazgoj instalig'is en spaco komencig'inta en la Itala duoninsulo, pasinte en Balkanion, en Malgrandan Azion kaj finig'inta en la marbordon de Norda Afriko. Kompreneble, kun la tempopaso la pelazga lingvo de tiuj landoj ekdiferencig'is.

Kial oni diras ke la Albana devenas de la Pelazga kaj konservas ties enhavon?

Unue, tion konfirmas la pratempaj grekaj tradicioj, lau' rakontoj de la pratempaj verkistoj ne menciante ties konkludojn.

Due, estas elementoj de la Albana kiu, bons'ance, ankoraŭ parolatas hodiaŭ.

Trie, tion konfirmas la rezultatoj de la arkeologiaj elfosadoj.

Tukidido estas skribinta ke pelazgoj estas ja komunaj antaŭenintoj de iliroj kaj helenoj. Grekio kaj helenoj akiris tiun nomon c'irkau' VII-VIII jarcentoj antaŭ Kristo kaj Homero neniam nomas la landon Helas, kaj helenoj-la soldatojn batalintaj kontraŭ Trojo-n. Helenoj kaj Grekio menciitas unu au' du fojoj de Homero kiel malgranda lando c'erande de la monto Pindo (norda Grekio), karakterizitaj de du ecoj: ili regatis de Akil kaj havis belajn virinojn.

En postajn jarojn tiun nomon akiras c'iuuj grekaj gentoj kaj malaperas akeoj kaj danaoj. Sed la s'ang'ig'o de la nomo ne signifas la s'ang'ig'on de la popolo.

La elementoj kiuj distingas albanojn disde helenoj el la klasika periodo estas :

1) Malpli alta kultura grado de albanoj, devigitaj dum longaj jarcentoj vivi sur montoj kun armiloj enmane por konservi iliajn principojn de libereco, malobeemo kaj rasa pureco g'is nuntempo.

2) La lingvo kio estas mem la Pelazga.

Herodoto diris pri molosoj kaj tesprotoj ke ili estas helenoj, dum Tukidido diris ke ili estas barbaroj c'ar ili parolis la Pelazgan. Do la lingvo embarasigas kaj konfuzigas tiujn historiistojn.

Isihio, kiu formis vortareton savante tiel multajn rarajn vortojn, kiujn Thomopulo estas analizinte ilin kaj montrinte ke ili estas la samaj al la vortoj de la nuntempa albana, asertas ke "barbarofonoj Ile kaj Kare parolis per malmulte da silaboj kaj estis neklaraj dum esprimig'o". Tio signifas ke tesprotoj, kaonoj, molosoj kaj atamanoj devis esti dikvoc'aj kaj kaj ke ilia dialekto devis notinde diferencii de la atika dialekto.

La geografo Straboni estas konservinta molosan vorton “**pelia**” signifanta “maljunulo”. Pelia nomig’is ankaŭ la sanktuloj de la teatro de Dodono kiuj certe devis esti maljunaj. Do molosoj parolis la albanan ekde tiam g’is XIX jarcento kaj fakte ankoraŭ hodiaŭ’.

En Kiprio oni renkontas la vorton “**mastos**” = glaso, en la albana gotë, mashtrapë (mas’trap). En Lakonio la vorto “**vagaron**”, tio estas ekbolas, devenas el la albana “i vakur”, farig’as malvarmeta. La vorto “**grifaste**” signifanta grati, en la albana “gërvisht” (gervis’t). Alia vorto “**dhiza**” signifanta kaprido (en la albana “kec”), tio estas malgranda kapro. En la greka Makedonio oni renkontas la vorton “**vathara**” signifanta kamenon (en la albana “vatra”).

La pratempaj lingvoj posedis malpli da silaboj kaj multe da konsonantoj. La interveno per vokaloj estis ja inventaj’o de civilizitaj popoloj. Tiel venas ankaŭ la vorto “pelia” el la albana vorto “**plak**” eniginte la vokalon post la literoj p kaj l.

Ilirioj kaj helenoj

Norde de Grekio, ekzistis ja homrezervejo komencig’inta de Epiro g’is la bordoj de Danubo. Tiuj helenoj de fojo al fojo renovigis la sangofluon de sudaj grekoj, alvenante foje kiel doroj, foje kiel arvanitoj, foje kiel personoj (Tiseu, Kadmi, Atamani, Buti, Falari) kaj foje kiel gentoj (sulianoj, lapoj, kipseloj ka). Ja ne ekzistas en la legendoj kaj tradicioj de la helena popolo iu kunfrontig’o de akeoj au’ antaŭ’akeoj kun pelazgoj, celante la forigon el Grekio de tiuj lastaj.

Post la descendo de doroj kaj restarig’o de paco en helena teritorio, samkiel post la akiro de la nomo Helena kaj Helaso, la pelazgoj de la nordaj areoj nomig’is “iliroj”, kaj la lando “Ilirio”. Kadmi estas ja ilira heroo. Li, sekvante la ekzemplon de multaj ties antaŭ’enintoj, (Jasono, Dedalio, Herkulo, Odiseo, Pitagoro, Demokrito, Anaksagoro, Platono, Herodoto), kaj g’enerale la c’efan karakterizaj’on de lia gento, vojaĝ’is multe en diversajn landojn kiel en Mesopotamion, Egiption, Babilonion. Tiucele, en la tempo menciita la homo devis havi du ecojn: heroecon kaj scivolemon.

Atenanoj dividig’is en gentojn, same kiel tio okazis ankaŭ al la albana socio g’is XIX jarcento. La plejparto de tiuj gentoj insistis ke ili devenis de lapoj, molosoj, dardanoj kaj tesprotoj. Dardano, kiel tion montras ankaŭ sia nomo, devenas de Dardanio, t. e. Ilirio (parte nuntempa Kosovo). Dardanoj estis ja la plej forta gento c’irkau’ la rivero Vardaro (nuntempa Makedonio), Blanka Drino (Kosovo kaj Albanio) kaj Misio. Ilia lando estis ric’a je mineraloj. La plej gravaj urboj estis Nish (Nis’, nuntempa Serbio), naskig’loko de Granda Kostandino, Shkup (Skopje nuntempe c’efurbo de Makedonio), kaj Olimpiko.

Marko Aurelio, la romia imperiestro estis je deveno el Dardanio.
La Aleksandro la Granda estis edukita de albano-Aristotelo el Stagjire (Stagiĝo). Li parolis al siaj soldatoj albane, ĉar lia patrino, Olimpia, estis ja molosa.

Dardanoj kun Dardano ĉekape elmigris en malgrandan Azion kaj konstruis tie, sur Dardaneloj, la urbon de Dardanio. Unu filo de Dardano, Ili, kaj la filino de Teukrito kaj Batio konstruis la urbon Ili, do la faman Trojo-n. Li mortis ne lasante heredinton kaj sekve, la urbon ekregis lia frato Eriktono, kiu sin ligis al Ateno.

Doroj, vers'ajne, estas la lasta gento el la tiel nomataj helenoj descendintaj en Grekion. Jonoj, eoloj kaj doroj estas nur parto de la granda nacio pelazga, kion ne povis kompreni Herodoto. La diferenco inter doroj kaj jonoj estis pure diferenco je ilia kultura nivelo sekve de teritoriaj diferencoj.

La pratempaj fontoj diras ke doroj dividig'is en tri gentojn: Ylloj (Iloj), Dymanoj (Dimanoj) kaj Pamfiloj. Se ni akceptas pelazgojn kiel samajn komunajn antaŭenintojn de helenoj kaj iliroj, ni ne renkontos iun baron, nek iun demandopunkton, nek embarason. Nur per la pelazgoj oni povas ekspliki kial do ekzistis la gento de Ylloj en Ilirio kaj en Peloponezo, kial ekzistis Ylli en Ilirio, Grekio kaj Frigio, kiu estis ĉar adorita kiel Dio de Lumo.

Helenoj aŭ probable akeoj kiuj kampanjis kontraŭ Trojo-n, trovis tie, kiel tion certigas al ni Homero kaj pruvigis Slimano kaj aliaj arkeologoj, saman popolon al la sia, saman civilizon, saman lingvon, religion, arkitekturon. Kiel oni povas eksplik ke la profeto Thamis (Tamir) renkontig'as en Ilirio, Trakio, Malgranda Azio kaj en Kiprio? Lia nomo estas pelazga. La antaŭa g'ia parto "tha" estas la tria persona formo de konjugacio de verbo "them" (tem)= diri, kaj la dua parto devenas de la pelazga adjektivo "i mirë" (bona)

Argo signifas kampo, agrokampo kaj en la nuntempa albana la vorto "arë" havas la signifon de la kultivita tero.

La albana konservas grandan parton de la pelazga, g'i havas la vorton "ujë" de kiu devenis Ujeon, Ujon ka kiuj poste farig'is Ejeon, Ejon (do Egeo), ka.

Trojo hazarde nomig'is Ilio. Sed Ilio signifas alta loko kaj envere Trojo estis konstruita sur du altaj montetoj kaj ĉe ties randoj ekzistis granda kampo Ilida aŭ Ilia kio denove signifas alta, montara loko. Ilea nomig'is ankau' la Alta Jug'ejo de Ateno. En la albana ekzistas la vorto "i lartë" aŭ "i lia" en arbëres'a (albana diasporo) dialekto.

La eminenta Arvanito (albandevenulo el Grekio) Aristidh (Aristid) Kola en sia monografio "Arvanitoj kaj la deveno de grekoj" eldonita en la jaro 2003, skribas:

"Iliado kaj Odiseo spegulas la dominantan ideologion, la idealojn kaj la karakteron de certa popolo: helena popolo. Se tiuj epikoj oni estus ricevinta de egiptoj, ili devus speguli ankau' la karakteron, ideologion, naturon de superkonservema kaj lama popolo egipta. Ni ne vidus tie la kolerecon, spiritan sag'econ, idealojn de liberalismo, sentemon de homoj kiam oni tus'as ilin ne nur en ilian ric'aj'on sed en ideojn kaj idealojn, en amon por milito, virecon, milojn da kontraŭdiroj. Plue, ni ne vidus la voĵag'anton vaganta ne simple por komerci kaj plenigi sian pos'on, sed ĉefe ĉar li havas senbridan amon por ekvidi novajn landojn, aliajn homojn, ekkoni novajn aj'ojn, novajn pensojn, novajn vidpunktojn, kaj fine, sian grandan kaj kontinuan pasion por revidi almenaŭ unu fojon la kamentubon de sia gepatra hejmo por ke poste li mortu felic'a. Do li revenas samkiel

revenas la cikonioj en la malnovan neston por transdoni la sciojn, sperton, sag'on kolektitan kaj ne nur la ric'ajon".

La granda Kostandino estis dardano el la urbo de Nis'. Ilira estis ankaŭ Anastaso la Unua kiu havis unu okulon nigran kaj la alian bluan kaj komencinta karieron kiel korteganan oficiston. Ilira estis ankaŭ Juliano, tiel nomata Piedpremano. El Ilirio eliris jam mem Justiniano kaj ties du generaloj, Mundi (signifanta en la albana venkisto en luktado) kaj la fama Belisaro el Dardanio.

La Albana –patrino de la malnova Greka

La komparo de la albanaj vortoj kun la malnova greka montras notindan similecon. Tion estas konstatinta ek' Lajbnico kiu konsideris 100 vortojn, Tunmann per 1200 vortoj kaj Leak per 2100 vortoj kolektitaj.

La albana (arbëres'a) esploristo el Italio, Dhimitër (Dimitër) Kamarda, en XIX jarcento, estas la unua kiu estas konstatinta ke la albana krom kelkaj samaj vortoj al la greka havas multajn samajn vortoj al la homera lingvo kaj li ek' esprimis la opinion ke la albana konsistigas "antaŭ'homeran idiomon". Tio signifas ke la fama lingvo de Dioj menciita de Homero, estas g'uste la malnova lingva idiomon kiu, pro manko de klerigado kaj lingvoformado, estis konservita de la albana popolo dum miljaroj.

Pli poste, estis konstatite ke la albana konservis la plejparton de la pratempa pelazga lingvo kaj ke g'i estas ja la s'losilo por serci la originon de albanoj kaj c'iuaj aliaj helenaj gentoj.

Kamarda, kvankam arbëres'o de Italio, komparante la albanan al la greka kaj Latina, opiniis ke la greka estas pli proksime al la albana kaj difinis sisteme, kiel alfabeton de la albana tiun grekan. Lia verko "Accio di grammatologia comparata sulla lingua Albanese, per Demetrio Camarda, Livorno, 1864", konsistigas unu el la plej gravaj verkoj surkampe de esploroj pri la aferoj de la albana lingvo.

Jen kelkaj vortogrupoj kiuj pruvas tian aserton:

Albane	Homere	Novgreke	Esperante
Dor-ë, dor-a	ekedeka-dor-o	qheri	mano
Lesh	lasios	mala	lano
Mi, miu	mis	pondaqi	muso
Heq	elko	trava	demeti
Marr	mar-pto	perno	ricevi
Edhe	idhe	qe	ankaŭ'
Arë	arura	horafi	agrokampo
Punë	ponos	dhulia	laboro
Kalë	kelis-tos	alogo	c'evalo
Krye	krithen	qefali	kapo
Re	rea	sinefo	nubo
Vesh	ves-this	forae	orelo
Anda	andha	efkharistisi	emo
Lepur	leporis	lagaes	leporo
Qen	qion	sqilos	hundo
Rronjë	ronio	zo	vivi

Ruaj	rio	filaso	gardi
Iki	uko	fevgo	foriri
Lig	lig-ios	adhinatos	malforta
Ethe	ethir	piretos	febros
Rrah	rahso	dherno	bati
Mjeshtër	mistor	tehnitis	majstro
Ne	noi	emis	ni
Rri	e-ri-dhome	kathome	resti
Vend	ved-os	edhafos	loko
Krua	krunos	vrisi	akvofonto

Lau' Robert d'Angely, la Albana servis kiel modelon por la greka, kiu ricevinte radikojn el la pelazga estas forminta la plimulton de g'ia leksiko.

Tiel, "**Hell**" (hel) de Albana estas farig'inta ηλοζ, aldonante οζ, signifante brulstangon, najlegon longan. "**Hippëj**" (hipej) de la albana farig'is ιππζ signifanta rajdado, de kie devenas c'evalo. "**Kjaj**" el la albana estas same kiel κλαι-ω signifanta mi ploras. "**Hepem**" el la albana (mi fleksig'as) , mi sekvas, estas en la greka επομ-αι je la sama senco. Fakte la vorto διοι estas la sama kun la albana vorto "**di-ës**", signifanta la sciulon. La vorto Zeus devenas de la albana "**Zë-ës**"- voc'donanta, tondranta. La vorto Jon signifas en la albana "**jonë**" – nia . La vorto Jupitero signifas nia patro; Junan signifas nia patrino; Athina signifas "**e thëna**" (e tena) –dirito. Demetra- la fratino tero, la patrino tero, do "**dhe +motër**" (de + moter)= tero + fratino

Cetere, mem la vorto "etrusko" devenas de vorto "**tuskë**" au' "**dushk**", signifanta kverko, kverkarbo.

La insulo Sic'elio devenas de "**Sikani**" –hundsimila au' "**Sikelia**"- c'evalsimila.

La albana kaj la aliaj lingvoj

Tion kion la albana jam estas farinta por la pratempa greka g'i ja faris ankau' por la novgreka, kie evidentig'as la albanaj sintaksaj konstruktoj.

En la nova Brita enciklopedio oni diras pri la hitita lingvo ke g'iaj deklinacioj, la formoj de dua persono de pluralo ks igas g'in similan al la nuntempa albana!

C'u ni menciu la vortojn Albion, Albain, Albany kaj similaj'ojn, uzataj por Anglio kaj angloj, skotoj, irlandoj au' aliaj popoloj en la insuloj de Unuig'inta Reg'lando. Tion oni eksplikas per la fakto ke iamtempe tie log'is ankau' albanoj, kiuj sin okupis en la stanminejoj kaj poste asimilig'is de normanoj kaj anglosaksoj. Oni diras ke ec' la infinitivo "**to**" de la angla devas esti certa influaj'o de la albana, postrestinta en la anglan. (en la albana oni diras "**të punoj**" por "to work").

Ankau' la fenikaj literoj estas fakte pelazgaj, luitaj de ili dum la unua ekspedicio de argoj (pelazgoj) al Hindujo je 1600 jaroj antau' Kristo. La primitiva lingvo de Hindujo estis la pelazga, c'ar g'iaj unuaj log'antoj estis blankuloj. La sanskrita formita surbaze de la pelazga, samkiel la zendina, greka kaj latina, estas doninta la gramatikajn regulojn kaj morfologion plej perfektajn kaj klasikajn ol tri aliaj lingvoj, kiuj estis same la solaj lingvoj liturgiaj-la zendina por Mazdaismo, la greka por la Ortodoksismo Orienta kaj la Latina por Katolikismo. G'i farig'is dominantata au' pli bone plej disvastigata inter la lingvoj de Hindujo.

La Sanskrita devenis pro la evoluig'o de la pelazga dum mil jaroj (dum la jaroj 3000-2000 antaŭ Kristo); la malnova Greka mil jaroj (1700-700 antaŭ Kristo); la Latina same mil jaroj (1200-200 antaŭ Kristo).

La sudo de Francio, antaŭ la romiaj dialektoj, parolis la albanan kaj mem la log'antaro nomig'is Arverne au' pli bone Arbërn kaj Albanais, nomo de prauloj de nuntempaj avernanaĵoj.

Bazite sur la albana, la nomo θρακεζ signifas “**trashë**” (tras'), t.e. dika, bruta.; la nomo ἄλνυροι signifas “**të lyrë**” (te lir) t.e. grasaj; λιγνεζ signifas “**ligurët**” (liguret), malfortaj au' maldikaj.; Δαρδανοί signifas “**dërdënët**” (derdenet), t. e. fortuloj, dërdëngë.

La pelazga estis ja universala lingvo de la blanka raso. La kleruloj uzis du lingvojn, la pelazgan kaj la grekan, au' la pelazgan kaj la latinan. La duan lingvon oni uzis en publikaj aferoj kaj institucioj.

La sciuloj kiuj estas adorintaj la grekan, se ili antaŭe estas konintaj la albanan, do la originalon, ili envere ekmirus kaj ekkomprenus la genialecon de tiu lingvo. La gramatika reguleco: eu'fonio, kadenco, kuntirig'o, s'ang'igo de konsonantoj, anstataui'g'o, aferezoj kaj sinkopoj, fleksoj, ambau' realaj genroj anstataŭ tri, viraj kaj inaj en singularo, neu'trala en pluralo, silaboj paraj kaj neparaj, multvarieco pravigita de sintakso de la substantivo kun adjektivo, simileco de konjugacio pelazga al la greka, uzado de la certa kaj necerta preteritoj nesammaniere (kiel en la anglan), ekzisto de ενκτικη kaj de neantaŭvideblaj tempoj au' απροσδοαητοζ, manko de verboj je direkto au' je rekta gerundo en la genitivo; kio estas pli logika ka ka..la greka estas kopiinta la pelazgan; rilate la pelazgajn kunmetitajn vortojn, ili postlasas la similajn kompozitojn de la greka, estas pli multaj je nombro kaj ilia formig'o plej trafa.

Disvasteco de la Albana

Se oni ne estis inventinta la presejon kaj aparte la devigan klerigadon, en Grekio ankoraŭ la homoj parolus la albanan kiel tion oni faris g'is la jaro 1850. Aliflanke se ne fondig'is la albana sendependa s'tato (je 1912 jaro) ankau' la albana baldau' malaperus. Hodiaŭ g'i parolatas ne nur en Albanio mem sed ankau' en Kosovo, Makedonio, Serbio, Montenegro, Grekio. La etruska, alia ties formo, parolatas ankoraŭ en Toskerio (suda Albanio) sed ankau' en Italio ekde Romo g'is Fog'io, Napolo, Procido, Iskio, Bazilikato, Pulio, Kalabrio, Sicelio.

La albana kaj la pratempaj epitafoj

Robert d'Angley estas dec'ifrinta sukcese multaj pratempajn epitafojn per de la albana. Nomo: surskribon de Frezo trovita de prof. Hakbherr en la jaro 1893 dum fosadoj en Italio; surskribon Karian-egiptian; surskribon Pelazgan de Lemnos; surskribon Likian; surskribon Frigan kaj surskribon Etruskan. Tio estas klare montrita en supre menciitaj liaj verkoj kaj lastatempe ankau' en albana traduko. (vidu “Enigma”, eldono de la jaro 1998, eldonejo TOENA Tirana).

Tiel estis pruvita la identeco de lingvoj: pelazga, tirena au' etruska, hitita au' heteokreta, friga, likia, karia ka al la albana nuntempa kaj la fakto ke tiu lasta estas la patrino de la sanskrita, malnova greka kaj latina kaj por pruvi ke la pelazga, kies origino perdig'as en la mallumo de pratempo kune kun tiu de la homo mem, kiel primitivan lingvon, estas doninta helpon por la formig'o de c'uj aliaj lingvoj nomataj sekundaraj au' mesopotamiaj kiujn, pli ofte, oni nomas semitaj.

Bardhyl Selimi

El Transnacia Radikala Partio

- Euhropo-Italio: RENKONTIGHO DE STANZANI-PAGANO KUN MINISTRO MORATTI

Konkludante sian longan hieraŭhan renkontighon kun Prezidento de Trp (Transnacia radikala partio), Sergio Stanzani, kaj kun Ĝenerala sekretario de Era ("Esperanto" radikala asocio), Giorgio Pagano, la itala Instru-ministro Letizia Moratti: konfirmis sian intereson je libervola aligo - fare de la interesighontaj lernejoj institucioj - al projekto, pretigota de Era, pri eksperimentado de la lingvo internacia; kaj sian pretecon akiri - konklude de la nuna prezidenteco de Itala registaro – la interesigh-nivelon de la euhropaj landoj, ekde-tuje atentigonte pri tiu iniciato la Eu-komisionanon pri kulturo.

Ministro Moratti atentigis, ke, male, por la Itala registaro ne-eblas ghis-jarfine kunvoki 'Euhropan konferencon pri lingvoj' - kiel proponite de Era - ankauh konsidere de baldauha prezento de 'Prilingva plano' fare de Eu-komisiono.

Aliflanke, Trp-prezidento Sergio Stanzani kaj Era-Sekretario Giorgio Pagano, memorigis pri aliaj iniciatoj, kaj, specife, pri tiu por eksperimentado - partnere kun la ministerio, kaj partoprenote de italaj kaj euhropaj lernejoj, lauh ekster standartaj studplanoj - de Esperanto-instruado ankauh kiel lern-faciligilo de fremdaj lingvoj. Tiu iniciato, kiu kuntrenas ja pridebatindajn aspektojn - kia, ekzemple, la nesufiche pritraktita temo 'instruistat-trejnado' - konkorde evidentigis necesa pludauhgrigon de la rilatado kaj de la kontaktoj longatempe flegataj inter Era kaj la kompetentaj ministeri-staboj, unuavice 'Direkcio pri internacia rilatoj', kun kiu estas antauhvidita renkontigo post kelkaj tagoj.

Chi-tiu komuniko estis senpere interkonsentita kun Ministro Letizia Moratti en Romo 2003-10-24

- Estimataj.

1. Dum mi sendis al vi la suban leteron (kaj koncernan korekteton, 2003-10-27 17:10), en la Ttt-ejo de Trp shanghighis la irvojo por atingi la abon-butonon. Ghi nun jenas: www.radikalapartio.org > Newsletters > Transnational eNewsletter (premu Go) > premu Eo-flagon > Por aboni.

Premante la butonon Por aboni, oni simple ricevas leter-skeleton, kun jena, antaue-skribita, adreso: radical.party@radicalparty.org

Povas esti, ke, lauh vi, por kelkaj el viaj klientoj, estus pli simple aboni sendante leteron al tiu sama adreso, radical.party@radicalparty.org . Tio same bone funkcias.

En ambauh kazoj (kaj se oni premas Por aboni, kaj se oni mem sendas leteron samadresan) estus konsilinde (ne necese, nek misefike; sed konsilinde):

- Enmeti la vorton Esperanto en la letertemon.

- Se eble (nur propagandcele) lasi mesagh(et)on en la letero mem.

2. Momente (pro eraro kiun mi jam prisignalis, sed kiu korektighos eble tuj, eble post tempo por mi neantauhvidebla) la listo de la haveblaj Trfaksoj en esperanto inkludas,

krom 115, nur 114, sed ne 110. Nu, Trfakso 110 tre gravas, pro la kialo klarigita en punkto 5; kaj mi volus, pli malpli frue, ghin ekspluat(ig)i per la Eo-informilaro.

Trfakso 110, aliflanke, nun ankoraŭ alireblas laŭ jena vojo: www.radikalapartio.org > Newsletters > Transnational eNewsletter (premu Go) > elektu 110 (nepreminte flagon) > premu Eo-flagon. Mi do konsilus, ke:

- Se vi konsiderus urgha la diskonigon de Trfakso 110:

. Aŭh vi redaktas mem la chefan enhavon de Trfakso 110 (kio povus multe plivalorigi ghian efikon).

. Aŭh vi indikos la tujsupran irvojon (sed, antaŭ fari tion, bonvolu kontroli, ĉu hazarde la korekto jam estis farita).

- Se vi konsideras ghin ne-urgha (eble, ankoraŭ ĉar, en ĉi tiuj tagoj, ĉirkauh la homoj kirlihas multe da informoj pri radikala agado), atendu, ke la eraro korektighu.

Saluton al ĉiuj kaj dankon. **Ranieri**

Estimataj legantoj.

Ekde la numero 115, Trp (Transnacia radikala partio; [|www.radikalapartio.org](http://www.radikalapartio.org)) publikigas *ankoraŭ en Esperanto* sian |tradician dusemajnan informbultenon "TransRadicalFax" (aŭh TRFax: |Trans[naci]a Radikala Fakso). Sabaton 2003-10-25, kopio de TRFakso estis sendita al certa nombro da esperantistoj, kiuj iam interesighis pri iniciatoj de la Radikala partio (kiaj, ekzemple: starigo de 'Internacia krim-kortumo'; lukto kontraŭ stumpigo de inaj generiloj; lukto kontraŭ tutmonda ekstermado pro malsato; tutmonda moratorio de portpunado; transformo de militaj elspezoj en pordemokratiajn investojn; paca liberigo de |irakanoj; subtenado de subpremataj gentoj; kaj pluraj aliaj), aŭh ricevadis la periodajhon "La Partio Nova". Kiuj ne ricevis hejmen tiun kopion, rajtas senpage aboni, premante la koncernan butonon (situantan ĉe la malsupro de la bulteno, kiun laŭ jena irvojo; iom komplika kaj ... fremdlingva, verdire): www.radikalapartio.org > Newsletters > Transnational eNewsletter (premu Go) > NEW TRANSFAX ALSO IN ESPERANTO > Ankoraŭ kelkajn rimarkojn|1. Se, krozante en la Ttt-ejo, vi trovas alvokon kiun vi shatas (spontane, kompreneble) subskribi - eĉ se ghi ne disponeblas en Esperanto - bonvolu:

- Lasi mesaghon, eĉ se mallongan (se eble, aperigante la vorton "Esperanto").
- Kiam estas demando pri la preferata komunikadlingvo, bonvolu *nepre*indiki vian preferon (eble, statistikoj ludos iun rolon, estonte).
2. Eĉ se vi jam ricevis la bultenon hejme, sciuj, ke, se vi eksplicite abonos (laŭ la supra proceduro), tio "plifirmigos" vian cheston en la adresaro (kaj ... iomete ankoraŭ la prestighon de Esperanto en la Partio).
3. Se vi havas lingvajn kaj redaktajn rimarkojn, korektojn, ktp, bonvolu ilin komuniki al mia privata adreso: ranieri.clerici@tin.it. Mi anticipu dankas pro tia kunlaborado celanta forigi misajhojn.

Mi konscias, ke multaj miaj ortografiaj elektoj estas diskutindaj (ekzemple, pri uskleco; aŭh pri uzo de h post u, por reprezenti kunhokan u). Mi esperas, ke iam eblos publikigi, en la pagharo mem, la kialojn de miaj elektoj (kiuj ankoraŭ *ne* estas definitivaj, nek kohere aplikataj, cetere). Plurfoje, vi rimarkos, ke la stilo estas iom tro densa aŭh tordita. Parte tio shuldighas al manko de traduka sperto miaflanke. Parte al mia emo produkti - almenaŭ ĉe la unuaj tradukprovoj - la plej koncizan el ĉiuj tradukoj. Parte, ĉar kelkfoje la stilo de la originalo mem estas baroka, kaj, kiel tradukanto, mi ankoraŭ ne

akiris sufiche da memestimo por ghin simpligi. |Mia impresio estas, ke ankauh *kelkaj* nacilingvaj tradukoj estas malpli ol perfektaj. Se vi rimarkas gravajn erarojn en ili, bonvolu ankauh tiujn al mi signali. Antauhdankon.

4. Se, en la pagharo, vi trovas netradukitan pecon, kiun vi konsideras absolute tradukinda, ankauh tion bonvolu al mi komuniki.

5. Eble vi rimarkos, ke TRFakso 115 ne estas la unua havebla en Esperanto.

Pli fruaj provoj estas NÂ° 110 kaj NÂ° 114. Mi aparte substrekas la gravecon de TRFakso 110

(<http://www.radicalparty.org/elist/archivio/transfax/tal110-04e.htm>), char tie la Prezidento kaj la Trezoristo de Transnacia radikala partio, transprenante ankauh la funkciojn de la demisiinta Sekretario, mencias ankauh "Esperanto kiel la internacia lingvo" inter la eblaj temoj "propraj de la Radikala partio", pri kiuj indas kunlaboradi kun aliaj organizajhoj ene de Unuighintaj nacioj.

Al chiuj, bonan laboron. **Ranieri Clerici**

Via Conte Verde 66/19 00185 Roma (+39) 06 97 60 03 26

(+39) 333 255 19 04

ranieri.clerici@tin.it

Politiko

• Nelogikaj protestoj

Du jarojn antau'e en Makedonio okazis vera interna milito, inter ribelitaj armitaj etnoalbanoj kaj etnomakedona s'tato. Sekve mortis ankau' pluraj civiluloj kaj detruig'is tutaj vilag'o'j, c'efe en regiono de Tetovo kaj Kumanovo. Mi estas vidinta propraokule ilin printempe de la jaro 2002. Sed la internacia komunumo intervenis politike kaj militiste kaj en Ohrid oni akceptis tiel nomatan Interkonsenton de Ohrid, signitan de reprezentantoj de etnoalbanoj, etnomakedonoj kaj EU. La interkonsento staris sur kvar kolonoj:

Oficialig'o de la albana lingvo; dungig'o de albanoj proporcie en la s'tata administracio; amnestio por eksaj batalantoj de UÇK (Naciliberiga Armeo); malcentralizo de la loka s'tatpotenco. Dume la eksa naciliberiga armeo, gvidita de Ali Ahmeti, transformig'is en politikan partion kiu en la lastaj g'eneralaj balotoj farig'is ec' registara partio kune kun socialistoj. Tiu partio strebas por la integrig'o kaj stabileco de makedona s'tato, tial g'i akiris subtenon fare de internacia komunumo.

Sed c'u la interkonsento menciita envere estig'is?

Lau' Arbër Xhaferri (Arber Dj'aferi), opozicia etnoalbana gvidanto, neniu el la kvar c'efaj punktoj de Interkonsento ankoraŭ ne plenumig'is. Tiel, la albana ankoraŭ ne uzatas en doganejoj, polico ktp; la amnestio ankoraŭ ne ampleksis grandan parton de eksaj batalantoj, kiuj nun militas norde de Makedonio; albanoj ankoraŭ ne dungig'is en armeo, polico, prokurorejo, eduksistemo, sanigsistemo ktp proporcie al ilia popolnombro; la loka s'tatpotenco ankoraŭ ne malcentralizig'is.

La registaro dominata de etnomakedonoj kaj la etnomakedonaj partioj ne volas "disigi" la komunan ric'aj'on kun albanoj kiuj cetere enspezigas notinde la s'tatan budg'eton. Ili faras plejblon por saboti la plenumig'on de Interkonsento proponante neraciajn projektojn kaj solvojn, malakcepteblajn de albanoj kaj malutilajn al ili.

Felic'e okazas ankau' decidoj kurag'igaj kiel la decido de la registaro septembre 2003 por finfine oficialigi la albanan universitaton de Tetovo, kiu ekde 9 jaroj

memfinanciĝas, por malfermi albanolingvajn klasojn en certaj mezlernejoj. Sed kiel reagis la etnomakedonoj? Instigite de iliaj partioj kaj ties s'ovinismaj gvidantoj, ili protestas kontraŭ la malfermo de tiaj klasoj. En Skopje, ekzemple la ministrejo de Edukado intencis malfermi unu albanlingvan klason en ekonomia mezlernejo, same en Manastir (Bitolje) du albanolingvajn paralelojn de tiea gimnazio. Sed tuj la etnomakedonaj gestudentoj kun iliaj gepatroj eliris sur la stratojn de Skopje kaj Manastir kaj protestis postulante ke tiuj klasc'ambroj transpasu al la makedonlingva instruado!. Pura kaj ekstrema s'ovinisma ago! La reprezentanto de EU en Skopje Izabel Dery estas deklarante rilate la lastajn okazintaj'oj tie ke la protestoj de etnomakedonoj estas nelogikaj!

Kiam la etnomakedonaj partioj ekkomprenos ke Makedonio estas jam multietna s'tato kiu ne povas ekzisti sen la bonkomprenemo kaj subteno de aliaj krom la makedonan log'antaroj, el kiuj albanoj konsistigas plimulton, au' g'is 40 %! Albanoj estas au'toktonaj en Okcidenta Makedonio kaj krome per sia privata agado enspezigas notinde la s'tatan budg'eton de tiu malgranda balkana lando.

Kompreneble sen la plenumig'o de Interkonsento de Ohrid la paco ne povas ekzisti en Makedonio!

Bardhyl Selimi

El la leteroj

- Kiel kutime mi estas mallaborema. Finfine mi dankas kore por la interese ga artikolo pri albana lingvo. Pravas denove gravecon de la albana kulturo en iama tempo. Ni bonfartas. Sed cxi-jare ni ne vojaĝis al UK en Göteborg. Ni faris pli etan privatan vojaĝon al Bretonio (en Francio!). Ni tie pasigis du semajnojn, preskau cxiam ni havis sunon, pluvis nur dum unu nokto kaj unu mateno. Ni faris unutagan sxipvojaĝon al insulo Ouessant, kaj iomete pli longan sed ankaŭ unutagan aŭtovojaĝon al urbo Quimper, kie ni vidis du ekspozicioj de pentrajxo (i.a. Gauguin). Oftege ni tre malrapide promenis laŭ la marbordo rigardante la maron, la rokojn, la insulojn kaj insuletojn aŭ observante flugon de la mevoj aŭ kormoranoj. Plej bele estis vidi la surmaran sunsubiron kaj poste observi la malrapidan aperon de la turlumoj.

En nia eta vilagxstrateto ne estis dumnokta lumo, tiel vi ofte dumnokte povis gxui klaran stelan cxielon, kiel neniam hejme.

Bretonio estas lando de la menhiroj. (Ili estas stonegoj de la neolita epoko. La plej konataj trovigxas es Anglio kaj nomigxas Stonehendge.) En nia vilagxo Plouarzel staras la plej alta (staranta!) de tuta Francio. Frinjo fotis min flanke de gxi. Tiel do vi povas vidi kiel granda gxi estas.

Frinjo kaj Hartmut Fillmann , Germanio

• **Propono de Mariana**

Saluton! Chu vi ricevis la informojn?

Jen ili en angla:(mi kopiis chion, char mi ne scipovas tiun lingvon) Small funds to start up projects with partners in the SEE region. provides "seed money" for the preparation of projects and start-up events. Applicants have to consider certain criteria like participation of young people from at least 2 countries, project idea, financial report etc. Eligible activities .Activities to be funded by seed-money are cross-border /cross-ethnic activities like bi-, tri- or multilateral exchanges, youth- or school exchanges. Preparatory meetings

for cross-border activities can also be funded. Who can apply? Non-profit organisations or schools are eligible for funds. When to apply? Non-profit organisations and schools can apply until 31 October 2003. How to apply? Application forms can be obtained from the download area or as print-out from Interkulturelles Zentrum or from the respective “regional organiser”. Applications have to be submitted to Interkulturelles Zentrum and the respective “regional organiser”. “Seed-money” will be available for projects which are carried out between 1 January 2004 and 31 December 2004. Funds are limited with EURO 2.500/per project (including 2% administration costs of the regional organiser): Priorities for funding Main priority will have the projects , who deal with following topics: Gender Issues Environmental Protection .Art and Culture The project has to meet the criteria of as indicated in th “guidelines for application”. The philosophy of the partnership-project should include the main aim of as there are democracy and participation, human rights, peace an tolerance, intercultural learning...Projects should definitely not follow tourist purposes but include stimuli for the development of democratic structures by co-operating with a partner institution abroad or a partner institution with different ethnic background.

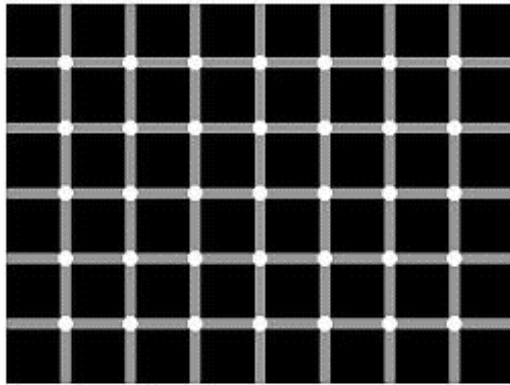
Amike Mariana

Respondo

Ideoj por komuna projekto kun bulgara lernejo

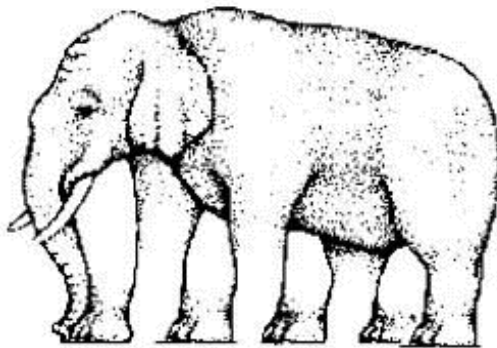
Kara Mariana , mi jam tralegis ankau' angle la enhavon de la oferto por niaj projektoj dulandaj. Tie la monsumo maksimuma atingas 2500 euroj. Kion ni povus fari per g'i? Unue, ni povus eldoni broŝuron en Esperanto kie spegulig'us kulturaj kaj turismaj aspektoj de ambau' landoj (geografio, etnografio, demografio, historio, beletro, arkeologio, klerigado , edukado). Mi havas pretpretaj kopiojn de la diplomlaboraj'oj de pluraj niaj eksaj studentoj bakalau'rig'intaj c'e Akademio Internacia de Sciencoj, ne laste ankau' en Universitato de Karlovo. Due, ni povos arang'i internacian dulandan renkontig'on en Albanio au' en Bulgario kie partoprenus delegacioj ni diru po kvin gestudentoj, akompanataj de instruisto kiuj pridiskutus diversajn kunlaboraferojn, ekkonus unu la alian ktp. Tiu arang'o kostus, kompreneble (vojug'o, tranoktado, mang'ado ka , certe en malkaraj hoteloj, restoracioj kaj veturiloj..) Trie, ni povus arang'i konkurson en pentroarto, beletro, matematiko au' alia naturscienco kaj la tri unuajn gajnintojn ni rekompencus per premioj je mono. Estas eble pluraj aliaj alternativoj. Kiel ajn vi pripensu mem. Se necesas ke tion ni skribu en la anglan mi farus mem volonte, vi tuj donu la tekston en Esperanto. Kiel ajn notu la donitaj'ojn de nia lernejo Nomo: Hotelumada kaj Turisma Tutnacia Mezlernejo Nombro de gestudentoj : 950 Lernejestra nomo : Astrit Bezati Adreso de lernejo: Rr. Kavaja 50 Shkolla hoteleri-turizem Tirana Albanio Tel/Faks ++355 4 2250 53 Kontaktpersono: mi Prezidanto de la lerneja studenta registaro: Metjon Bijo Por hodiau' mi finas c'i tie. Ni restu en kontakto. Via Bardhyl

Distra Angulo

Numeroni pikat e zeza:-)

Nombru la nigrajn punktojn!

**Numeroni kembet
elefantit**

Nombru la piedojn de elefanto!